

Stellingwarver **SchrieversRonte**

instituut veur tael en kultuur mit historisch en volkskundig archief

Jaarverslag 2022

Stichting Stellingwarver Schrieversronte,
Willinge Prinsstraote 10,
8421 PE Oldeberkoop/Berkoop

Samenstelling van het bestuur en de directie op 31 december 2022

Et bestuur bestaat uit:

Klaas van Weperen (veurzitter, Oosterwoolde),
Olphert Smit (ponghoolder, Appelsche),
Ageeth Bos (Steggerde),
Hennie Duin (Oosterwoolde),

De directie is ienheufdig en de funktie van direktEUR wodt uitvoerd deur Abel Darwinkel uut Appelsche.

Rechtsvorm, statutaire naeme, vestigingsplak, doelstelling :

De statutaire naeme ludet in artikel 1

Naeme en zetel: Stichting Stellingwarver Schrieversronte en et vestigingsplak is officieel Oosterwoolde, gemiente Oost-Stellingwarf. De doelstelling in de statuten is vaastelegd in artikel 2.

Doel 1. De Stichting stelt zich ten doel het Stellingwerfs als levende streektaal te handhaven en te bevorderen.

2. Zij tracht dit te bereiken door:

- a. het zelf uitgeven of doen uitgeven dan wel het bevorderen van het verschijnen van publicaties in het Stellingwerfs;
- b. het bevorderen van het gebruik van het Stellingwerfs als spreek- en schrijftaal in het Stellingwerver taalgebied;
- c. het verzamelen, bewaren en ter inzage leggen van publicaties in het Stellingwerfs;
- d. het organiseren en bevorderen van bijeenkomsten, waarin het Stellingwerfs als voertaal wordt voorgestaan;
- e. bij te dragen aan de verbreiding van de kennis van en over het Stellingwerfs;
- f. bij te dragen aan het vastleggen, handhaven, zo mogelijk verlevendigen of doen herleven van oude gebruiken in de Stellingwerven;
- g. bij te dragen aan de verbreiding van kennis van de Stellingwerver geschiedenis en folklore; h. het onderhouden en bevorderen van kontakten met personen, groepen en instellingen, die geacht worden het Stellingwerfs en de uitingen hierin te bevorderen of te willen bevorderen; i. alle andere wettige middelen, welke voor het doel der stichting bevorderlijk kunnen zijn.

HET JAOR- EN PRODUCTVERSLAG 2022 VAN DE STICHTING STELLINGWARVER SCHRIEVERSRONTE

Zoals de meeste organisaties, bedrijven en personen in Nederland had ook de Schrieversronte in het begin van 2022 last van corona. Gelukkig kon er naarmate het jaar vorderde weer veel opgepakt worden.

De voorleesactie in verzorgingstehuizen kon in februari 2022 nog geen doorgang vinden, maar bestuur en werkgroepen konden weer op volle sterkte vergaderen. Gelukkig kon in juni het vijftigjarig jubileum gevierd worden met een klein festival en een jubileumboek, al merkte de Schrieversronte wel dat vooral oudere mensen voorzichtig zijn geworden na drie jaar corona. Het festival trok minder bezoekers dan verwacht.

Wat personeel betreft was het wederom een bewogen jaar voor de Schrieversronte. Directeur Abel Darwinkel was in februari enkele weken geveld door corona en in mei raakte hij overwerkt, doordat er te veel van hem gevraagd werd. Gelukkig kon de directeur in samenwerking met het bestuur de lopende zaken blijven afhandelen en na de zomer was Darwinkel weer voldoende hersteld. Helder was wel dat er extra ondersteuning nodig was voor de directeur, want er lag te veel werk voor één werknemer met slechts een dienstverband van 24 uur.

Er werd een sollicitatieprocedure gestart voor een werknemer voor 16 uur die financieel, administratief en organisatorisch goed onderlegd is. Die werd gevonden in eigen huis, in de persoon van Hennie Duin, die al ruim een jaar actief was als penningmeester van de Schrieversronte. De Schrieversronte moet nu wel op zoek naar een nieuwe penningmeester.

Positief is dat de Schrieversronte in 2022 met succes gewerkt heeft aan een goede verstandhouding met de overheden. Eind 2021 had de provincie al de voor de Schrieversronte onhandige en tijd vretende *Regeling Stellingwarfs* afgeschaft. Tot grote vreugde van de Schrieversronte schaften ook de gemeenten Oost- en Weststellingwerf in 2022 deze Regeling af. Voortaan worden weer in onderling overleg projecten geïnitieerd en uitgevoerd.

Positief is ook dat weer meer mensen de weg naar de Schrieversronte weten te vinden, zowel in persoon als via de digitale snelweg. Zo kwam op 1 april de Karavaan van de Vriendschap van Simon Vuyk een bezoek brengen aan de Schrieversronte met medewerking van de gemeente Ooststellingwerf en de hoogste klas van de basisschool de Tjongeling.

De Schrieversronte heeft in 2022 wederom ingezet op een goede verstandhouding met vrijwilligers, schrijvers, overheden en andere culturele partijen in de Stellingwerven.

De commissie Herdenking Rampjaar 1672 werkte plezierig samen met de Schrieversronte. De tentoonstelling over de schansen was in mei 2022 te zien bij de Schrieversronte. Enkele schoolklassen uit de Stellingwerven kwamen de tentoonstelling bewonderen.

De SSR deed in de zomer opnieuw mee aan Open Stal. Het gebouw van de Schrieversronte werd in de weken van Open Stal gebruikt voor een tentoonstelling van de schilder Tom Thijssse door Stichting Nobilis. Een kleine tienduizend bezoekers kwamen daardoor afgelopen zomer over de vloer bij de Schrieversronte.

Vrijwilligers van Nobilis en van de Schrieversronte gaven bezoekers desgewenst uitleg over het Stellingwerfs, de Schrieversronte, Open Stal en Nobilis.

De bladzijde Stellingwarver Zaeken in de kranten Stellingwarf en de Nieuwe Ooststellingwerver werd weer tweewekelijks gevuld met bijdragen van de Schrieversronte. We hebben in 2022 meer schrijvers bereid gevonden om mee te werken aan deze pagina zodat de diversiteit op deze veelgelezen pagina vergroot is.

De Stellingwarver schrijvers van de schrijfgroep Letterstreken zijn in 2022 weer zes keer bij elkaar gekomen bij de Schrieversronte om elkaars werk te bespreken en becommentariëren. Helaas was er in oktober een sterfgeval te betreuren. *De schrijfster Jimmy Visser is wegraekt*. Vanzelfsprekend heeft de Schrieversronte daar aandacht aan besteed.

De Schrieversronte heeft deze schrijvers in het voorjaar van 2022 een prozacursus aangeboden in het gebouw van de Schrieversronte. De poëzies cursus werd geleid door schrijver Jaap Krol. Aan deze cursus is door tien schrijvers deelgenomen. Ook twee nieuwe schrijvers waren van de partij.

Ook deden er enkele Stellingwerver schrijvers mee aan de Nedersaksische schriefwedstried met als titel *De gele taafel*. Dichteres Attie Nijboer uit Oosterwolde zat namens de Schrieversronte in de jury.

Onderwijs

In overleg met de provincie Fryslan, en later ook de beide gemeenten, is besloten om als SSR mee te doen aan het Nedersaksische tijdschrift De Wiesneus voor alle kinderen van de basisschool. De voorbereidingen voor de Wiesneus die in maart 2022 uitkwam, waren toen al achter de rug. In 2022 heeft de Schrieversronte meegewerkt aan de voorbereidingen voor het Stellingwarver tijdschrift Wiesneus 2023 met verhalen, gedichtjes, puzzels en een kleurplaat. De Stellingwerver schrijfster Christine Mulder leverde een verhaal aan en zorgde samen met Harmen Houtman voor de vertaling in het Stellingwerfs van de overige teksten. Alle Stellingwerfse kinderen krijgen in maart een exemplaar van De Wiesneus. De Wiesneus, www.wiesneus.nl wordt in Drenthe al jaren uitgedeeld aan de kinderen van de basisscholen. In de afgelopen jaren hebben ook de andere Nedersaksische provincies meegedaan. Gelukkig sluit de Schrieversronte hier nu ook bij aan.

Het Comprix College gaf voor de zesde keer een cursus Stellingwarfs aan de leerlingen van groep 8. Na een cursus van 16 weken hebben de leerlingen van dit bovenschoolse arrangement basiskennis van het mondeling en schriftelijk gebruik van het Stellingwerfs. Dit bewezen de leerlingen tijdens het examen in Oldeberkoop.

Aan het in 2020 ingediende project *Leer Stellingwarfs op internet* is in 2022 hard gewerkt door Elizabeth Bergsma van het eenmansbedrijf Talk Dutch 2. Deze internetcursus heeft op de nieuwe website een prominente plek.

Eind 2022 heeft de Schrieversronte besloten om in 2023 samen met het Stellingwerf College onderzoek te doen naar meertaligheid op de middelbare school.

Voor het eerst sinds corona is er eind 2022 weer een beginnerscursus Stellingwarfs georganiseerd. Tien geïnteresseerde volwassenen krijgen begin 2023 onder leiding van docenten Ageeth Bos en Mark van Veen de eerste beginselen van et Stellingwarfs onder de knie.

Onwies, lesprogramma Nedersaksisch voor de basisscholen

De Stuurgroep Nedersaksisch, het samenwerkingsverband van de streektaalinstellingen, heeft bureau Komvoor (coördinatie Willemijn Zwart) gevraagd een opzet voor een Nedersaksisch

lesprogramma, een zogeheten doorlopende leerlijn, te ontwikkelen voor de basisscholen. Dit bureau heeft veel ervaring met educatie en onderwijs en heeft ook uitgebreide kennis van het Nedersaksisch. Het bestuur van de Schrieversronte staat er sceptisch tegenover en vraagt zich af of er wel voldoende draagvlak voor is in het onderwijs. Bestuursleden van SONT hebben geprobeerd bij de overheden draagvlak te peilen voor Onwies, maar Onwies viel de ambtenaren in de verschillende provincies enigszins rauw op het dak. Onwies is voorlopig even geparkeerd.

Publicaties

In 2022 verschenen enkele boeken bij de Schrieversronte.

De Stellingwarver vertaling *Et laompien dat een varken is* is op 1 juni gepresenteerd op basisschool De Boekhorst in Oosterwolde en de Vensterschool in Noordwolde. Het Nederlandse boek *Het lammetje dat een varken is* is geschreven door Pim Lammers, de tekeningen zijn gemaakt door Milja Praagman. De Stellingwarver schrijver Johan Veenstra heeft gezorgd voor een prachtige vertaling. In samenwerking met Alles Rndom Taal is tijdens een avond in de bibliotheek van Oosterwolde aandacht geschonken aan het boek met medewerking van Pim Lammers, Johan Veenstra en boekhandel Bruna. Er kwamen veertig bezoekers op af.

Voor 2023 staat de uitgave van een nieuwe Stellingwerfs vertaling op het programma. Harmen Houtman vertaalde eind 2022 *De boom met het oor* van de succesvolle schrijfster Annet Schaap. In mei 2023 wordt het boek gepresenteerd.

Eind juni kwam het jubileumboek van 50 jaar Schrieversronte uit tijdens de viering van het 50-jarig jubileum. De redactie van dat boek werd gevormd door Sietske Bloemhoff, Harmen Houtman en Abel Darwinkel.

Vanzelfsprekend werd in 2022 ook gewerkt aan publicaties die in 2023 bij de SSR zullen verschijnen. Schrijvers worden zo goed mogelijk begeleid en krijgen desgevraagd advies over hun werk. Zo waren Henk Bloemhoff en Wim de Boer in 2022 wekenlang op de donderdagmiddag te gast bij de Schrieversronte om te werken aan het Veldnamenboek van Oldeberkoop dat in 2023 zal verschijnen.

Huisvesting

Al in 2020 heeft het bestuur een werkgroep van drie man (Ype Dijkstra, Victor Felder en Ate Buiteveld) aangesteld die zich moest buigen over de toekomst en de huisvesting van de Schrieversronte. Er werden een groot aantal gesprekken gevoerd met mensen van binnen en buiten de Schrieversronte.

Al die gesprekken hebben uiteindelijk geresulteerd in een eindverslag en vervolgens in een mooi meerjarenplan (2022-2025) voor de Schrieversronte. De Schrieversronte wil een zichtbare SSR met een open uitstraling, breed toegankelijk voor iedereen met een breed aanbod aan taal, cultuur, geschiedenis, landschap, literatuur, met een tentoonstellingsfunctie en mogelijkheid tot bezoek door inwoners van de Stellingwerven en andere belangstellenden. Kortom een Stellingwerfs Cultuur Centrum in brede zin. Punten van aandacht zijn de huisvesting en het digitale huis. Met beide punten is bestuur en directie in 2022 druk aan het werk geweest.

In 2022 is één nieuwe, moderne website gepresenteerd die alle oudere websites van de Schrieversronte vervangen heeft. Veel van de oude nieuwsberichten zijn in het archief van de nieuwe website vindbaar en ook andere bronnen zijn op de nieuwe website goed te vinden, getuige mailtjes met verzoeken om informatie over oude publicaties die niet meer leverbaar zijn.

Ook is er de mogelijkheid om via de website boeken te bestellen en af te rekenen. Van die mogelijkheid wordt inmiddels regelmatig gebruik gemaakt.

Wekelijks worden er berichten aan de website toegevoegd.

Ook wat het gebouw van de Schrieversronte betreft zijn er plannen. Het gebouw zal ingrijpend gerenoveerd moeten worden. Daar zijn eind 2022 subsidies voor aangevraagd. Fonds Bercoop heeft een bedrag toegezegd en wil ook garant staan voor een groot bedrag.

Tot slot noemt het bestuur nog de verschillende samenwerkingsverbanden met de andere (Nedersaksische) taalinstututen die in 2022 zijn voortgezet, zoals de overkoepelende stuurgroep Nedersaksisch waar de Schrieversronte in vertegenwoordigd is, maar ook organisaties als SONT en het EBLT.

Verslaglegging

Veur de financiële verslaggeving van de Stichting Stellingwarver Schrieversronte en van de Stichting Et Boekefoons zorgde Flynth (eerder Accon AVM) in Drachten.

Saemenstelling bestuur

Et bestuur bestuurt op heufdlijnen, neffens et principe cultural government. De direkteur adviseert et bestuur over inhoudelijke zaeken en ontwikkelt et ni'je warkplan, dat deur et bestuur vaastesteld en dat vervolgens veurlegd wodt an o.e. de subsidiegevers (de beide Stellingwarver gemienten en de perveensie Friesland). Et bestuur vergeerderde in et verslagjaar negen keer.

Saemenstelling bestuur tot oktober 2022

Veurzitter: Klaas van Weperen (Oosterwoolde)

Siktaoris: Hendrik Fokkema (Sunnege)

Ponghoolder: Olphert Smit, (Appelsche)

Leden: (Dwingel); Jan Russchen (Oosterwoolde); Hans Salverda (Zorgvlied); Akkie Zeilstra (Raevenswoold).

Saemenstelling bestuur vanaf oktober 2022

Veurzitter: Klaas van Weperen (Oosterwoolde)

Siktaoris: Ageeth Bos,

Ponghoolder:

Leden: Olphert Smit, (Appelsche).

Personeel

De overlegstructuur binnen de organisatie is as volgt: normaal gesproken is er één keer in de vijf - zes weken een bestuursvergadering. In verband met corona werd er aan het begin van 2022 in klein comité overlegd, de overige bestuursleden waren dan digitaal aanwezig. Ook was er regelmatig telefonisch overleg tussen bestuur en directeur.

In dienst in het verslagjaar:

Abel Darwinkel, direkteur 24 uren.

Saskia Douma, 8 uren kennis- en documentatiecentrum

Hennie Duin, vanaf december 2022: financieel mitwarker 16 uren

Ninke van der Veen, alliend in jannewaori 2022. 4 uren in de maand, webmaster.

Janet Donker, vri'jwilliger huishoudelijke dienst, 6 uren in de maand.

Vier vaaste vrijwilligers: Ankie Verbaan, Fettje Alten, Kiena Bouwer en Hendrik Betten hebben in 2022 weer administratieve ondersteuning beuden.

Vri'jwilligers:

Veur de Stellingwarver Schrieversronte zetten heur jaarliks, op watveur meniere dan ok, zoe'n 175 personen in.

Raad van Advies

De Raad van Advies wodde in 2017 insteld en beston in 2022 uut de volgende leden:

Arie den Blanken (Makkinge), Henk Bloemhoff (Oosterwoolde), Titia Bijwaard (Ni'jtriene), Ype Dijkstra (Oosterwoolde), Victor Felder (Oosterwoolde), Jan Haveman (Emmen), Lutz Jacobi (Wergea) en Geert Lantinga (Wolvege).

Kemmissies en warkgroepen

Binnen de Stichting Stellingwarver Schrieversronte funktioneren de volgende kemmissies:

- warkgroep kursusleiding Stellingwarfs veur beginners (Henk Bloemhoff, Ageeth Bos en Mark van Veen)
- warkgroep verdiepingskursus Stellingwarfs (Henk Bloemhoff en Mark van Veen)
- veldnaemekemmissie (de kemmissie komt bi'j mekeer wanneer neudig; koördinaosie Henk Bloemhoff)
- redaktie De Ovend (Kjest Herder, Jan Koops, Sietske Bloemhoff; buroredakteur Abel Darwinkel)
- saemenstelling jaarlijkse spreukekelender (Sietske Bloemhoff)
- sutelaktiekemmissie (Kiena Bouwer, Abel Darwinkel, Hendrik Betten)
- kemmissie Stellingwarver streeknaemen op 'e kaorte (Geert Lantinga, Henk Bloemhoff (koördinaosie); disse kemmissie komt bi'j mekeer as dat neudig is)
- warkgroep Stellingwarfs Meziekfestival (Klaasje Herder, Kjest Herder, Piet Tjassing, Sietske Bloemhoff)
- warkgroep Dokumentaosiecentrum/Kenniscentrum (Fettje Alten, Hendrik Betten, Kiena Bouwer, Saskia Douma (buro), Ankie Verbaan.
- warkgroep rouwverwarking (Grietje Bosma, Attie Nijboer)
- warkgroep netuurekursies (Hans Lanting, Harm Smid, Andries van der Veen, Freddie de Vries)
- Warkgroep De Lende (Henk Bloemhoff, Geert Lantinga, Meindert Schroor, Jan Slofstra, Dennis Worst, Jan Slofstra, Sietske Bloemhoff)

Vertegenwoordigers

De Stichting Stellingwarver Schrieversronte was in 2022 vertegenwoordigd in:

- et bestuur van de Stichting Sont (dr. Henk Bloemhoff)
- literaire warkgroep 'Alles rondom taal', Stichting Kunstwerf
- pergramme advies lekaole omroep Odrie (Henk Bloemhoff)
- warkgroep H.J. Bergveldpries

- Stuurgroep Nedersaksisch (Abel Darwinkel)
- EBLT (Europees Buro veur Kleine Taelen) (Abel Darwinkel)

Websteden, facebook en twitter

De Schrieversronte het in 2022 opdracht geven an et bedrief Wierenga Reclame uut Appelsche om ien ni'je, ni'jmoedse webstee te bouwen. Halverwege 2022 was die in gebruik, mar omdat et nogal wat wark was en zet alle oolde berichten over in een archief op de ni'je webstee, bin in 2022 ok de oolde websteden nog in gebruik west.

Elkeniene kan now alles vienen op de ni'je webstee www.stellingwarfs.nl

Oolde websteden binnen in 2022 nog te zien, mar zullen in de loop van 2023 ofsleuten wodden, as al et oolde materiaal d'r ofhaeld is.

Webstee www.stellingplus.nl

De webstee www.stellingplus.nl wodde veerder uutbouwd deur webmaster Ninke van der Veen. De koördinaosie van de warkzemheden d'r veur en de webredaktie wo'n verzorgd deur Sietske Bloemhoff.

Webstee www.stellingia.nl

De koördinaosie van Stellingia.nl - dat is et digitaole kenniscentrum van de stichting - vri'jwilliger Ankie Verbaan plaetst de verschillende artikels op de webstee. Et bouwen en veerder ontwikkelen van de webstee gebeurt deur webmaster Ninke van der Veen.

De Kienderwebstee

De Kienderwebstee is bedoeld as webstee waar kiender heur thuus mit vernuveren kunnen. De webstee is nog in opbouw; veur de inhoudt zorgt vri'jwilliger Kiena Bouwer. Webmaster is Ninke van der Veen.

Webstee www.stellingwerf-heemkunde.nl

Sund 2017 het de Stellingwarver Schrieversronte et beheer over disse speciaole webstee veur et basisonderwies in de Stellingwarver gemienten. Webmaster is Ninke van der Veen.

Webstee www.deveerkieker.nl

Veur et biezondere hiemkundeprojekt De Veerkieker is een appatte webstee ontwikkeld. De artikels wo'n plaetst deur Marjolein Spitteler, webmaster is Ninke van der Veen.

Social media

Twitter: Et Twitteraccount van de stichting wodt op vri'jwillige basis aktueel holen deur Henk Bloemhoff.

Facebook: Op Facebook wo'n geregeld berichten plaetst.

PRODUKTVERSLAG 2022

A 1. INFERMAOSIE, ADVIES EN PUBLICITEIT

Infermaosie

Ok in 2022 wodde d'r weer veul infermaosie verstrekt angaonde onderwarpen waor de stichting aktief mit doende is of mit uut aende gaon zal. In de verschillende media, niet allieend in et gebied zels, mar ok daar ommetoe, verschenen d'r een flink tal passeberichten. Dat gul veur alle (boek)uutgiften, mar liekegoed veur alle ni'js rond de veerdere ontwikkeling van bi'jglike et Kenniscentrum en de bi'jheurende webstee stellingia.nl. Ok veur alle aktiviteiten, die vaeks in gezaemelikhied mit ere instellings of verienings organiseerd wodden, was d'r in de media een protte ommedaenken. Infermaosie wodt ok meerdere keren in et jaor verstrekt via de lekaole omroepen in Stellingwarf.

Advies

Zowat daegeliks wodt d'r tillefonisch, via de mail of sociaole media om raod of advies vraogd op et gebied van mit naeme de tael, mar ok van de kultuur en de geschiedenis. Dat gelt niet allieend veur de bewoners uut de regio, mar de vraogen kommen liekegoed van bedrieven, (onderwies)instellings, verienings en overheden. De Stellingwarver Schrieversronte prebeert leegdrumpelig te wezen: meensken kommen ok gewoon even an as ze wat weten willen. We kunnen beveurbield even de extra hulpe numen die oonze stichting verlient an begraffenisondernemers: bi'j heur is een speciaol nommer bekend veur in de aovenduren of in et weekaende. Zoks gefte an dat de Stellingwarver Schrieversronte, ok op sociaol gebied, een belangrieke rolle vervult veur de hiele Stellingwarver gemienschap as dienstverlieneende instansie waor et gaot om vraogen over de tael, de streekkultuur en de Stellingwarver geschiedenis.

Publiciteit

Veur alle boekuutgiften, kursussen en aktiviteiten wodt veur publiciteit zorgd. Dat gebeurt deur berichten te sturen naor de verschillende kraanten, tidschriften en lekaole omroepen, mar ok wodt inzet op publiciteit via websteden, facebook en twitter. Dudelik is dat et gebruik van de 'social media' de hiel tied intensiever wodden is en dat daormit een veul groter pebliek berikt wodt.. Veur publiciteit zorgt ok een groep vri'jwilligers deur infermaosie te geven op tal van marken en bi'jienkomsten. Naost de verkoop van boeken en infermaosie daarover is d'r ok ommedaenken veur o.e. et kursuswark van de stichting.

A 2. KENNISCENTRUM

Algemien

Et Kenniscentrum van de Stellingwarver Schrieversronte is een uniek centrum veur de Stellingwarver gemienten. Op gien eer plak is zoveul infermaosie te viene over - in et eerste plak - de tael, as in dit centrum. Al vanof de oprichting van, eerst de verieninge Stellingwarver Schrieversronte, in 1972 wodde begonnen mit et opzetten van een streekarchieff. In et eerste plak zol et gaon om et verzaemelen en beweren van gegevens, artikels, opnaemen etc, over de tael. In et tweede plak gong et liekewel ok om streekgerichte onderwarpen en de geschiedenis. Deur de jaoren henne wodden ok deur pattekeliere biezondere kollekties binnenbrocht, zodat in roem 45 jaor tied een unieke verzaemeling an streekgeschiedenis in et gebouw van de stichting beweerd wodt. Veur veul

kollekties geldt dat die allieënd bi'j de stichting in Berkoop beheerd wodden meugen, zol dat om wat veur reden niet meer kunnen, dan gaon ze weeromme naor de eigener of evt. naor naobestaonden. Veul (biezondere) kollekties, teksten, boeken en geluudsmateriaol wo'n sund 2012 deur een vaaste groep van vri'jwilligers herorganiseerd en digitaliseerd. Et digitaliseren is bedoeld om alle materiaol goed veur de toekomst te beweren, mar ok t.b.v. de speciaole webstee veur et Kenniscentrum www.stellingia.nl. As alles uut et Kenniscentrum scand en invoerd is gaot et om meer as 100.000 titels. Veur de wieze waarop ien en aander opzet is en uitvoerd wodt het de stichting advies had van veurmaolig perveensiaol archiefinspekteur Jetze Dijkstra. Intied bin op Stellingia al veul artikels, boeken en kollekties plaetst. De webstee is now al een biezondere en unieke webstee, die mit naeme veur leerlingen van et vervolgonderwies, studenten Nederlaans en geschiedenis, historici en ammeteuer-historici van groot belang is. Twie keer in et jaor wodt mit de vri'jwilligersgroep de stand van zaeken van et halfjaor daorveur deurpraot en de taeken veur et volgende halfjaor vaastesteld.

Herorganiseren en digitaliseren

In 2022 gong mitwarkster Saskia Douma deur mit et herorganiseren van et Kenniscentrum. Ze kon daor weer acht uren in de weke an besteden en kon zo weer een hiele slag maeken. In de coronatied nam ze kollekties en mappen mit naor huus, om et daor wieder uut te zuken en te herorganiseren.

Naodat bepaolde kategorieen opni'j inricht en vaastesteld binnen kan et materiaol kodeerd en digitaliseerd wodden. Et koderen gebeurde, op angeven van Saskia Douma, deur vri'jwilliger Fettje Alten. Vervolgens bin de verschillende verzaemelings en kollekties digitaliseerd deur de vri'jwilligers Kiena Bouwer, Kjest Herder en Ankie Verbaan. Veur et plaetsen van de verzaemelings en kollekties die veur Stellingia binnen, zorgde Ankie Verbaan. Hendrik Betten gong veerder mit et digitaliseren van geluudsbanen en video's; een tal daorvan bin al in 2017 en 2018 op Stellingia plaetst. Bi'j et Kenniscentrum wodden opni'j biezondere kollekties inbrocht, zoas de boeken en tidschriften van de iemkersverieninge van West-Stellingwarf. Daormit is de biezondere kollektie an boeken, tidschriften en fotomateriaol angaonde de iemkeri'je opni'j gruuid. Disse biezondere kollektie is iene van de grootste van et laand op et gebied van de bi'jehoolderi'je.

Bezoekers an de haandbiebeltheek en et kenniscentrum

Ok dit jaor was d'r weer riegelmaatig bezuuk van personen die materiaol raadplegen wollen in et Kenniscentrum. Belangstellenden veur tael en historie kun gebruik maeken van de daorveur inrichte studiekaemer om de gegevens uut de haandbiebeltheek en et Kenniscentrum in te zien. De boeken uut de haandbiebeltheek en et Kenniscentrum, mar ok de speciaole kollekties, foto's, geluudsmateriaol etc. wo'n niet uutliend. In dit verslagjaor weren d'r deur corona niet zo vule vraogen van studenten en leerlingen van et vervolgonderwies as in veurgaonde jaoren. Et onderwies lag een posien stille en d'r wodde digitaal lesgeven. Interesseerden kun' thus alvast een indrok kriegen van wat d'r in et Kenniscentrum te vienen is an inhooldelike infermaosie. Et tal vraogen dat via internet en tillefoon binnenkwam was dit jaor wel wat leger deurdat deur corona vule stille lag. Beriek: ongeveer 300 personen.

B. EDUKAOSIE

B 1. KURSUSSEN VEUR VOLWASSENEN

In dit verslagjaar wodden deur corona gien gewone kursussen holer. De SSR het in 2022 wel een beginnerskursus veurbereided. Begin 2023 zal de Schrieversronte uut aende mit tien kursisten die les kriegen van Ageeth Bos en Mark van Veen.

1. Kursus Stellingwarfs veur beginners

2. Verdiepingskursus Stellingwarfs

In disse kursus wodt dieper op de tael ingaon, mar ok de kennis die opdaon is in de beginnerskursus komt an de odder.

3. Kursus Stellingwarfs Leerlingen Comprix

Disse kursus kon gelukkig wel deurgaon. Elf leerlingen van et Comprix College slaegden in april 2022 veur heur examen van de kursus Stellingwarfs. Die kursus wodde tiedens et schoelejaar 2021-2022 geven; de ontwikkeling van de kursus gebeurt deur docente Ageeth Bos i.s.m. mit de Stellingwarver Schrieversronte. Et examen wodde verzorgd deur Ageeth Bos, Grietje Bosma en Sietske Bloemhoff. Dielnemers: 11

4. Voegelkursus

In saemenwarking mit de Stellingwarver Schrieversronte organiseert Freddie de Vries van Hooltpae een kursus over voegels in Stellingwarf, inklusief een exkursie.

5. Digitale kursus Leer Stellingwarfs op Internet.

Dit verslagjaar wodde veerder warkt an de opzet veur een digitale kursus *Leer Stellingwarfs op internet*. Meensken die Stellingwarfs leren willen, kunnen in 2022 op oonze ni'je webstee zels an de slag.

DE VEERKIEKER

De Veerkieker zorgt d'r veur dat tiedens heur basisschoeleperiode alle leerlingen jaorliks een ekskursie maeken naor een kultuurinstituut. De instituten bieden tegere mit keunsteners warkwinkels an; de warkwinkel Tael-meziek bi'j de Stellingwarver Schrieversronte is iene van de achte. Et doel van De Veerkieker is dat kiender naor acht jaor basisonderwies ok weet hebben van wat d'r an kultureel arfgoed in heur leefomgeving is. Helaas was et deur corona in 2022 lange tied niet meugelik om de aktiviteiten van de Veerkieker deur te laoten gaon.

In 2022 konnen niet alle warkwinkels deurgaon deur corona mar de meerste warkwinkels 'Tael en meziek' gelokkig wel. Die bin verzorgd binnen et schoelebriede projekt 'De Veerkieker'. De warkwinkels wodden geven deur Bas van Domburg (meziek), en Elizabeth Bergsma (tael). Vanof et schoelejaor 2019-2020 is De Veerkieker struktureel binnen et basisonderwies opneumen en komt in alle warkwinkels et Stellingwarfs an de odder; alle Stellingwarver basisschoelen zollen zo an alle warkwinkels mitdoen gaon.

TOMKE

In meie verscheen veur de vuuftiende keer de Stellingwarver edisie van Tomke. Tomke is de naeme van een leesbevodderingspergramme veur ukken in Frieslaand, dat in een saemenwarkingsverbaand mit de Afûk ontwikkeld wodt. Veur de Stellingwarver vertaeling zorgde Sjoukje Oosterloo. Van et Stellingwarver Tomke-boekien wo'n ieder jaor 1000 exemplaoren drokt, alle ukken in de Stellingwarven kriegen et boekien deur de Schrieversronte ommenocht anbeuden. Beriek: omdebi'j 900

Eet veurleesprojekt Tomke op de ukkespeulplakken kon in verbaand mit corona niet deurgaon in 2022. De veurlezers weren deur de strenge coronaregels niet welkom in de ukkespeulplakken. Veur 2023 staot et wel weer op de agenda.

Webstee Hiemkunde

An de verni'jing van de webstee www.heemkunde-stellingwerf wodde in 2022 veerder warkt. Oolder lesmateriaol dat eerder ontwikkeld is en nog altied graeg bruukt wodt, wodt deur een vri'jwilliger van de Stellingwarver Schrieversronte digitaliseerd.

C1. PUBLIKAOSIES

In 2022 verschenen de volgende uitgiften:

1. De Ovend

In 2022 verscheen de 50e jaorgaank van et tiedschrift De Ovend mit zes nommers. Alle zes nommers van De Ovend telden 32 bladzieden in een oplaoge van 800 stoks. De redaktie beston uut Kjest Herder, Jan Koops en aendredakteur Sietske Bloemhoff. De vormgeving van et tiedschrift wodde uutbesteded an Bauke Visser Koenders van Haulerwiek. Et tiedschrift wodt drokt en verstuurd deur Pijper Media in Grunningen.

2. Jubeleumovend

In december 2022 verscheen een speciaole Jubeleumovend mit een keur uut oorspronkelik wark uut vieftig jaor tiedschrift De Ovend. Et is een prachtig naoslagwark wodden. Nao disse jubeleumovend het redaksielid Jan Koops nao jaoren ofscheid neumen van de redaksie. Ok aendredakteur Sietske Bloemhoff het heur ofscheid ankundigd. Gelokkig kuw in 2023 uut aende mit een ni'je redaksie. Redaksielid Kjest Herder blift en Henk Kroese uut Langedieke en Attie Nijboer kommen d'rbi'j. Abel Darwinkel blift beroredakteur.

3. Stellingwarver Zaeken

Veur de regionaole kraanten Nieuwe Ooststellingwerver en Stellingwerf wodde elke twee weken zorgd veur de bladziede Stellingwarver Zaeken. Redaktiewark veur disse ni'js- en verhaelebladziede is in hanen van Abel Darwinkel, korrektiewark wodde daon deur schriefster Sjoukje Oosterloo en Koosje Hornstra. Vaaste mitwarkers weren Harmen Houtman, Freddie de Vries, Attie Nijboer, Christine Mulder, Roelof Bakker, Roely Bakker, Jaap Sikkema, Sjoukje Oosterloo, Martin Oostra en Henk Bloemhoff. De kraanten wo'n huus-an-huus bezorgd; deur et tal reakties is et is opvalend hoeveul de rebriek lezen wodt.

4. *50 Gien woord tevule*. Naor anleiding van et vuuftigjaorig bestaon van de Stellingwarver Schrieversronte is d'r een prachtig jubeleumboek utkommen mit de titel 50! Gien woord tevule. Et boek is saemensteld deur Sietske Bloemhoff, Harmen Houtman en Abel Darwinkel mit mitwarking van een stokmennig schrievers.

5. Vertaeling Pim Lammers - *Et laompien dat een varken is*.

In mei 2022 wodde de Stellingwarver vertaeling van *Het lammetje dat een varken is* van Pim Lammers prissenteed op de Boekhorst in Oosterwolde en de Vensterschoele in Noordwolde. Pim Lammers gruuide op in Oosterwolde en wun mit dit boek de Zilveren griffel. Veur de Stellingwarver vertaeling *Et laompien dat een varken is* zorgde de Stellingwarver schriever Johan Veenstra. Schriever en vertaeler warkten mit an de prissentaoisie op beide schoelen. In juni is Pim Lammers ok nog te gaaste west op de Riemsloot in Appelsche en op De Toekan in Oosterwolde. De ongedwungen meniere waarop hi'j mit de kiender in gesprek gaot is mooi om te zien. De duzend exemplaren bin uutdield an alle Stellingwarver kiender van groep 3.

Et boek het veul andacht had van de kraanten in Friesland, mar ok in ere plakken van et Nedersaksisch taelgebied.

6. *Stellingwarver Spreukekelender*

In juni 2022 verscheen bi'j uitgeveri'je Van de Berg in Almere de Stellingwarver Spreukekelender veur et jaor 2023. Omdat de redaktiekosten deur die uitgeveri'je dreugen wodden, bestedet de Schrieversronte gien uren an dit taelbevodderende projekt. De kelender wodde saemensteld deur Sietske Bloemhoff, die van een flink tal vaaste mitwarkers ofwisselende kopie kreeg. Die mitwarkers in 2021 weren Roely Bakker, Koojsje Hornstra, Harmen Houtman, Kees Koopstra, Attie Nijboer, Sjoukje Oosterloo en Jaap Sikkema. De uitgeverije Van de Berg in Almere het wel weten laoten dat et de laeste Stellingwarver Spreukekelender wezen zal. Et kan veur uitgeverije Van de Berg financiesel niet meer uut.

7. Et boek *Grenslan Stellingwerf*, van dr. Meindert Schroor zol in 2022 verschienen. De auteur Meindert Schroor is een groot diel van 2022 mantelzorger west. Daoromme het et boek wat vertraoging oplopen. Et boek mit de titel 'Grenslan Stellingwerf' is intied klaor en zal op 31 meert 2023 prissenteeerd wodden in Berkoop.

C 2. TAEINSTIMULERENDE EN AANDERE AKTIVITEITEN

In 2022 bin weer verschillende taelstimulerende en aandere aktiviteiten ofsleuten en ni'je op gang brocht:

1. Aktiviteiten

- Jammer genog kon de jaarlikse veurleesaktie veur bewoners van de Stellingwarver zorginstellings en verpleegtehuizen in feberwaori 2022 ivm corona niet deurgaon. An et aende van 2022 hebben de Flierefluiters optreden in verscheiden zorginstellingen. Et trio bestund uut Karst Berkenbosch, Grietje Bosma en Mark Verbeek. Die optredens lopen deur in 2023.
- In april slaegden elf leerlingen van et Comprix College examen Stellingwarfs. Gelokkig kon dit jaor et examen weer ofneumen wodden bi'j de Stellingwarver Schrieversronte in Berkoop.
- Deur corona wodde d'r gien Tomke-veurleesweke holen. De SSr het wel zorgd dat alle ukkespeulplakken exemplaoren van Tomke kregen hebben.

- De Schrieversronte het Stellingwarver schrievers in et veurjaor van 2022 een prozacursus anbeuden in et gebouw van de Schrieversronte. De prozacursus wodde geven deur schriever Jaap Krol. An disse cursus is deur tien schrievers mitdaon. Ok twie ni'je schrijvers weren van de partij.

- Op 1 april kwam Journalist en cultuurmaker Simon Vuyk (Podium Harlingen) met de Karavaan van de Vriendschap op bezuuk bi'j de Schrieversronte. Vuyk het in 2020 een uniek sociaal-cultureel evenement lanceerd om ienzemhied te bestrieden: De Karavaan van de Vriendschap. Mit een groepien meensken en een bakfietse gaon zij Frieslaand deur. Op 1 april kwamen ze in Oost-Stellingwerf bi'j de Schrieversronte te laande. Wethoolder Esther Verhagen en de hoogste klasse van de Tjongeling weren d'rbi'j. De oorlog in Oekraïne was net uutbreuken, d'r zat al een Oekraïens maegien op de Tjongeling die d'r ok bi'j was. Et was een mooie bi'jienkomst waor et belang van vrundschap en meertaelighied onderstreept wodde.
- Op zaoterdag 25 juni was openluchttheater De Koele in Appelsche de plak waor et vuuftigjaorig bestaon van de Schrieversronte vierd wodde mit optredens en de prissentaosie van et jubeleumboek.
- Et gebouw van de Schrieversronte was in de zoemer van 2022 weer opneumen in de route van Eupen Stal. De Schrieversronte warkte saemen mit Stichting Nobilis. Een kleine tienduzend bezukers kwamen in de zoemer over de vloere bi'j de Schrieversronte. De bezukers konden de tentoonstelling van Tom Thijssse in de vergeerderzael bekieken. Vrijwilligers Johan Veenstra, Pieter Jonker en Fettje Alten zat as gastheer of gastvrouwe in de hal om uutleg te geven en om boeken te verkopen.
- Direkteur Abel Darwinkel het in september 2022 een lezing geven over et wark van de Schrieversronte geven an de Probiss club Oost- en Weststellingwerf.
-

C 3. ONTWIKKELINGSUREN NI'JE DOELGROEPEN

In 2022 wodde weer mit tal van verschillende ere instellings saemenwarkt.

1. Alles rondom taal

De Schrieversronte warkte nauw saemen mit de biebeltheken Oost-Stellingwarf en (boekhaandel Bruna) in de literaire warkgroep Alles rondom taal. In 2022 hew tegere mit Alles Rondom Taal een literaire avond helen mit mitwaarking van Pim Lammers en Johan Veenstra in de boverzael van de biebeltheek van Oosterwoolde naor anleiding van et verschienen van de vertaeling *Et laompien dat een varken is. D'r weren ongeveer veertig meensken.*

2. Saemenwarking mit Afûk Tomke

Ok in 2022 kon deur een goeie saemenwarking over en weer et boekien veur ukken Tomke verschienen. De Stellingwarver Schrieversronte verspreidt et boekien ommenocht onder alle (zoe'n 900) ukken van Stellingwarf. Veur de vertaeling zorgde opni'j de Stellingwarver schriefster Sjoukje Oosterloo.

3. Saemenwarking mit Fryske Akademy

Tiedens een overleg in 2012 angaonde meer saemenwarking, wodde doe konstateerd dat op et gebied van et wetenschappelik onderzoek d'r zeker meugelikheden weren. Et risseltaot is dat in de twiede helte van 2013 dr. Henk Bloemhoff ansteld is bi'j de FA as gaastonderzoker lexikografie en veldnaemekunde. Ok in 2022 warkte Bloemhoff veerder an o.m. de digitalisering van et Stellingwarfs Woordeboek.

4. Saemenwarking mit ere Nedersaksische taelinstituten en SONT

Mit de ere Nedersaksische streektaelinstellings van Noordoost-Nederlaand en Stichting SONT was d'r dit jaor ok now weer mit een zekere riegelmaat kontakt. D'r wodde probeerd om gezaemelik een Nedersaksisch festival op te zetten, mar dat is jammer genoeg strand in goeie bedoelings.

5. Stuurgroep Nedersaksisch

Mit de ere Nedersaksische instituten is nao de ondertekening van et konvenant erkenning Nedersaksisch in 2018 ofpraot saemen te warken, daor waor et kan. Daorveur wodde in 2019 een overkoepelende stuurgroep opricht mit de direkteuren van de vuuf streektaelinstituten. Veur et Stellingwarfs is dat Abel Darwinkel die in 2022 een keer of vier via Teams vergeerderd het mit de stuurgroep over aktiviteiten en saemenwarking. De gezaemelike webstee www.nedersaksisch.com is d'r deur inzet van alle perti'jen kommen. Overiessel het een groot Nedersaksisch onderwiesprejekt veurbereid mit de titel Onwies. Dat is nao wat mieningsverschillen veurlopig parkeerd.

6. Onderwieswarkgroep Nedersaksisch

Om dezelde reden as bi'j punt 5 angeven wodde ok een Nedersaksische onderwieswarkgroep insteld. Veur et Stellingwarfs is Abel Darwinkel de vertegenwoordiger, in nauwe saemenwarking mit Sjoerd Bonnema en Marjolein Spitteler van Comprix.

7. Saemenwarking mit EBLT

Mit et Europees Buro veur kleine taelen (EBLT) is d'r mit riegelmaat kontakt. Behalven dat EBLT et wark van de SSR ondersteunt, en daor waor et neudig is van goeie raad veurzicht, is d'r now en dan ok saemenwarking. Omdat de Schrieversronte in 2022 vieftig jaor bestund, bin de vertegenwoordigers van de EBLT in oktober te gaaste west bi'j de Schrieversronte.

8. Saemenwarking mit Historische Verienings

Mit de Historische Verienings was d'r in et subsidiejaor 2022 niet zo vule saemenwarking. Mit de HV Appelsche hew saemenwarkt bi'j de veurbereidings van et vieftigjaorig jubeleum in Openluchttheater De Koele.

D 1. BESTUURS- EN ORGENISAOSIE-ONDERSTEUNING

Veur de bestuurs- en organisaosie-ondersteuning zorgt de direkteur van de stichting. Dat betekent in de praktiek dat et bestuur goed op de hoogte hopen wodt mit de lopende aktiviteiten en de ni'je plannen. Zo is d'r maondeliks een ofstemmingsoverleg mit de veurzitter en ponghoolder, d'r wodt zorgdreugen veur et veurbereiden van de bestuursvergeederings en de jaorvergeederings, en d'r wodt zorgd veur et leggen van de neudige kontakten mit de overheden en ere subsidiegevers.

De direkteur gefte uteraord ok de daegelikse leiding an passenielen en vri'jwilligers van de stichting, ien keer in de maond is d'r een warkoverleg. Daornaost wodt veur de neudige koördinaosie zorgd van alle vri'jwilligersaktiviteiten.

Om de organisaosie goed dri'jen te laoten, wodden daor in et verslagjaor meer as 16 uren in de weke an besteded.

D 2. VRI'JWILLIGERSAKTIVITEITEN

1. Kenniscentrum

Dit verslagjaor beston et tal 'vaaste' vrijwilligers veur et Kenniscentrum opni'j uut zeuven meensken. Mit vaaste vri'jwilliger wodt bedoeld dat meensken ien of meer dagdielen naor de instelling kommen en heur inzetten veur de Stellingwarver Schrieversronte. De groep zet him mit naeme in veur et herorganiseren van et Kenniscentrum, et digitaliseren daorvan en et plaetsen van et digitaliseerde wark op de webstee Stellingia.nl.

2. Sutelaktie 2022

In 2022 is d'r een sutelaktie hopen.

Dik vuuftig vri'jwilligers warkten mit an de veurbereidings en de verkope. Vier aovends gongen elke keer zo'n tien meensken de diek uut om boeken vanuut de krooie an de deure te verkopen. De verkopers kriegen altied weer mooie reacties.

De opbrengst was zo'n 4000 euro. Vanzels verkocht de Stellingwarver Spreukekelender goed, mar ok de boeken van Johan Veenstra. Routegidsen, kienderboeken en ere negosie wodde ok goed verkocht.

3. Boeekraante 'Twie pond 'n stuver'

Omdat et ok in 2022 deur de dreiging van corona lange tied onzeker was of d'r een sutelaksie hopen wodden kon, hew gien boeekraante saemensteld.

4. Stellingwarver Spreukekelender

In meie verscheen bi'j uitgeveri'je Van de Berg in Almere de Stellingwarver Spreukekelender veur et jaor 2022. Omdat de redaktiekosten deur die uitgeveri'je dreugen wodden, bestedet de Schrieversronte gien uren an dit taelbevodderende projekt. De kelender wodde saemensteld deur Sietske Bloemhoff, die van een flink tal vaaste mitwarkers ofwisselende kopie kreeg. Die mitwarkers weren Roely Bakker, Koojsje Hornstra, Harmen Houtman, Kees Koopstra, Attie Nijboer, Sjoukje Oosterloo en Jaap Sikkema.

Beriek: 2.500 personen

5. De ledestaand

De ledestaand per 31 december 2022 is 655

ET JAOR- EN PRODUKTVERSLAG 2022 VAN DE STICHTING ET BOEKEFOONS

Stichting Et Boekefoons,
Willinge Prinsstraote 10,
8421 PE Berkoop/Oldeberkoop

Saemenstelling bestuur in december 2022

Veurzitter: Klaas van Weperen, Oosterwoolde

Siktaoris:

Ponghoolder: Hennie Duin, Oosterwoolde

Leden: Ageeth Bos, Steggerde; Olphert Smit, Appelsche.

Direktie

De direktie is ienheufdig en de funktie van de direktie wodt uitvoerd deur Abel Darwinkel, Appelsche

Statutaire naeme, vestigingsplak, doel

De Stichting Et Boekefoons wodde opricht op 1 oktober 1986 en kent as vestigingsplak Oosterwoolde, gemiente Oost-Stellingwarf. Doel is neffens artikel 2 van de Stichting: 1. De stichting stelt zich ten doel het Stellingwerfs als levende streektaal te handhaven en te bevorderen. 2. Zij tracht dit te bereiken door: a. het zelf uitgeven of doen uitgeven dan wel het bevorderen van het verschijnen van publicaties in het Stellingwerfs; b. het bevorderen van het gebruik van het Stellingwerfs als schrijftaal in het Stellingwarver taalgebied.

In et jaorverslag 2004 is uitlegd waaromme as de stichting destieds opricht is. De Stichting is verantwoordelik veur de utgifte van boeken in et Stellingwarfs en van boeken over Stellingwarf, et Stellingwarfs en alle regionaole kultuuruterings. De Stichting kan ok de saemenwarking zuken mit aandere uitgevers om publikaosies gezaemelik uut te geven of om publikaosies van aandere uitgevers te distribueren of om publikaosies van anderen publicitair te ondersteunen.

In et jaorverslag van de Stichting Stellingwarver Schrieversronte 2022 kan onder de heufdstokken C Publikaosies (en dan mit naeme 2. Et uitgeven van boeken) en D Vri'jwilligersaktiviteiten (en dan mit naeme sutelaktie, boekekraante en Stellingwarver spreukekelinder) lezen wodden welke aktiviteiten deur de Stichting Et Boekefoons in 2022 t.b.v. de Stichting Stellingwarver Schrieversronte uitvoerd binnen.

Financieel risseltaot

Et risseltaot van alle investerings en inspannings van de beide stichtings in 2022 is een risseltaot van € 7.586,-